

DOLÇAINERS EMBLEMÀTICS

CAMILO RONZANO "EL DOLÇAINER DE SORITA"

Camilo Ronzano Aguilar va nèixer al Mas de las Parras (Terol), el 17 de març de 1913.

De xiquet li entrà l'afició per la música de dolçaina i va anar a Monroyo on hi havia un dolçainer conegut per l'oncle Antonio perquè li ensenyara a fer sonar aquest instrument, però el dolçainer del seu poble, Bartolo, va pagar Monroyo perquè no donara classes a Camilo. Malgrat aquest contratemps, Camilo, als 14 anys començà a tocar la dolçaina de forma quasi autodidacta.

En acabar-se la Guerra Civil, va estar empresonat pels nacionals i a la presó va aprendre música gràcies a un company anomenat Campillo, un frare que li va ensenyar solfeig. Aquests coneixements li van permetre poder escriure les seues pròpies adaptacions de les cançons i melodies que anava coneixent.

Anys després, també va rebre lliçons de Juan Arana, nét dels comtes d'Arana.

Quan va ser alliberat va anar a viure a Sorita, on es va casar. Allí, de diari, es dedicava a l'agricultura però prompte el van llogar per a tocar en les festes d'alguns pobles del voltant com Herbers, Castell de Cabres... La seua fama el va fer actuar en sis capitals de província: Barcelona, Castelló, València, Saragossa, Terol i Madrid. També ho va fer en 22 pobles de la província de Castelló i en 57 de la província de Terol.

Als 65 anys es va jubilar, però va seguir tocant la dolçaina fins els 70 anys.

Al llarg de la seua dilatada vida el van acompanyar amb el tabal 8 tabaleters diferents: el del Mas de les Mates, el de las Parras, el fill de "Ballador de Santolea", el fill de l'altre dolçainer de las Parras, José Trullenque àlies *El tío Rosso*, Joan Manuel *El Paraire* i Francesquet de Villores.

També ha rebut 6 homenatges en reconeixement a la seua vida, dedicada al món de la música i en especial al de la dolçaina:

- Benafigo (Terol)
- Villarluego
- Saragossa
- Las Planas de Castellote
- Sorita (els veïns del seu carrer)
- Sorita (8 de desembre de 1991, organitzada per la Colla de dolçainers i tabaleters de Castelló)

Camilo Ronzano Aguilar i Braulio Royo Carbó

(Programa “Homenatge dolç. Camilo Ronzano Aguilar, tabal. Braulio Royo Carbó”;
dia 8 de setembre de 1991 –Sorita del Maestrat)